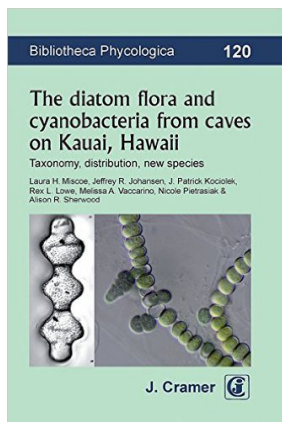

Recenzia

Miscoe L.H., Johansen J.R., Kociolek J.P., Lowe R.L., Vaccarino M.A., Pietrasiak N. & Sherwood A.R., 2016. The diatom flora and cyanobacteria from caves on Kauai, Hawaii. Taxonomy, distribution, new species. *Bibliotheca Phycologica* 120: 1-152. J. Cramer, Stuttgart, ISBN 978-3-443-60047-1. Cena 89,00 €.

Brožovaná kniha sa skladá z dvoch samostatných častí. Prvá obsahuje výsledky štúdia rozsievok a druhá cyanobaktérií z rôznych mikrohabitatov dvoch vápencových a troch čadičových príbojových jaskýň havajského ostrova Kauai. Napriek systematickej hierarchii nás autori oboznámia najprv s rozsievkami, determinovali 80 taxónov patriacich do 45 rodov. K základným údajom o taxóne sú zvyčajne pričlenené taxonomické poznámky, za literatúrou nájdeme fotografickú dokumentáciu dobrej kvality (LM, EM). Približne polovica z celkového počtu rozsievok je nová pre havajskú flóru (38 taxónov), pričom 4 druhy sú nové pre vedu (*Navicymbula symmetrica*, *Nupela incerta*, *Sellaphora makauwahiensis*, *Terpsinoë constricta*). Napriek tomu, že havajská mikroflóra je prebádaná nedostatočne, autori vyslovujú názor, že sledované jaskyne ostrova Kauai sú „hot spot-om“ riasovej diverzity.

Druhá časť knihy je venovaná cyanobaktériám. Medzi 20 taxónmi, pri ktorých sa použili okrem štúdiá LM aj molekulárne analýzy, sú 4 nové rody (*Kovackia*, *Stenomitos*, *Goleter*, *Pelatocladus*) a 12 nových druhov. Prvý menovaný rod, *Kovackia* Miscoe, Pietrasiak et Johansen, bol pomenovaný podľa nášho algológa RNDr. Lubomíra Kováčika, CSc. z katedry botaniky Prírodovedeckej fakulty UK, ktorý sa dlhodobo zaoberá taxóniou tejto skupiny cyanobaktérií. Jediný druh, *K. muscicola* Miscoe, Pietrasiak et Johansen, patrí do polyfyletickej skupiny Leptolyngbyaceae a je molekulárne podobný zástupcom rodov *Leptolyngbya* a *Phormidium*. Zaujímavý je nostokálny rod *Pelatocladus* Johansen et Vaccarino s druhom *P. maniniholoensis* Johansen et Vaccarino, u ktorého sa vo vláknach vyskytovali popri interkalárných heterocytoch aj laterálne. Tvorba laterálnych heterocytov je u vláknitých cyanobaktérií zriedkavá, pozorovala sa o.i. pri *Nostochopsis lobata* Wood ex Bornet et Flahault, ku ktorému je geneticky najbližšie.

Recenzovaná kniha je názorným príkladom, aké sú tendre v súčasnej modernej taxonómii, u cyanobaktérií a rias založenej aj na molekulárnych dátach. Ku knihe máme iba niekoľko poznámok. Termín „planktón“ sa pre malé jaskynné bazéniky nemôže použiť, chýbajú základné fyzikálno-chemické parametre odberových miest. Poznámka autorov, že zozbieraný algologický materiál vo vápencovej jaskyni Aweoweonui bol suchý, nie je v súlade s ich údajom. Z opisu je jasné, že jaskyňa je zhora úplne otvorená a z internetu sa dozvedáme, že na ostrove prší denne. Farebné mikrofotografie niektorých cyanobaktérií sú príliš tmavé, v dôsledku čoho strácajú výpovednú hodnotu. Čitateľ by určite uvítal aj širšie porovnanie biodiverzity zvolených typov jaskýň. V jaskynných bazénikoch sa udáva ojedinelá prítomnosť planktónových cyklických rozsievok (napr. *Cyclotella meneghiniana*, *C. ocellata*), ktoré sa však bežne vyskytujú v našich eutrofných vodách a v štrkoviskových jazerách. Natíska sa preto otázka, či sa nejedná o kontamináciu.

Aj na príklade tejto publikácie vidieť, ako málo sú cyanobaktérie a rozsievky prebádané a koľko práce ešte treba vykonať, aby sme poznali celý rozsah ich druhej diverzity na Zemi. Ale nielen v jaskyniach na odľahlých ostrovoch, akým je Havajské súostrovie. Nepochybne, keby sa taký široký tím vedcov vypravil do našich jaskýň alebo kdekoľvek inde na svete, prišiel by takisto k celkom novým poznatkom. Havajské ostrovy sú pre biológov atraktívne nielen exotickou krásou svojej prírody, ale aj tým, že sú vzdialené 4000 km od najbližšej pevniny a 3200 km od najbližších ostrovov. Teória endemizmu tu bola síce potvrdená skutočnosťou, že 70 % všetkých študovaných cyanobaktérií sú nové taxóny pre vedu, ale opačnú domnienku, že „*všetko je všade a výskyt závisí iba od prostredia*“ treba naďalej evidovať. Dnes, keď do taxonómie výraznou mierou vstúpili genetické fylogenetické aspekty, je to ešte náročnejšie.

FRANTIŠEK HINDÁK & ALICA HINDÁKOVÁ

Plant Biology Europe EPSO/FESPB 2016 Congress v Prahe prilákal množstvo ľudí

Praha sa stala koncom júna tohto roka miestom stretnutia ľudí zaoberajúcich sa biológiou rastlín predovšetkým z Európy, ale aj z iných vzdialenejších kútov našej planéty. Jana Albrechtová z Karlovej Univerzity v Prahe spolu s Jiří Šantrůčkom z Jihočeské Univerzity v Českých Budějovicích sa ako hlavní organizátori pričínili o to, že významný kongres Plant Biology Europe EPSO/FESPB 2016 Congress sa v termíne od 26. do 30. júna uskutočnil v hlavnom meste našich západných susedov. Praha tak po Valencii, Freiburgu či Dubline prebrala štafetu v organizovaní najväčšej európskej „Plant Science“ konferencie, ktorá sa už v tradičných dvojročných intervaloch organizuje pod záštitou dvoch významných organizácií EPSO (European Plant Science Organisation) a FESPB (Federal European Societas of Plant Biology). Spomedzi vyše 900 účastníkov konferencie sa našlo aj niekoľko účastníkov pochádzajúcich z radov Slovenskej botanickej spoločnosti alebo univerzít a pracovísk výskumu a vývoja zaoberajúcich sa rastlinami na Slovensku. Organizácia konferencie bola na vysokej úrovni a účastníci mali možnosť vypočuť si zaujímavé prednášky, alebo prezrieť pútavé posterly v 34 sekciách. Podľa stúpajúceho počtu účastníkov sa zdá, že konferencia získava na svojej popularite, a preto môžeme očakávať, že nasledujúca konferencia, ktorá bude v roku 2018 v dánskej Kodani priláka veľké množstvo rastlinných biológov nielen z Európy.

MAREK VACULÍK
Fyziologická sekcia SBS